

คู่มือโครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน จังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. ความสอดคล้อง

- ๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
  - แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- ๑.๓ แผนปฏิรูปประเทศ -
- ๑.๔ แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒. หลักการและเหตุผล

จังหวัดนครพนม มีครัวเรือนเกษตรกร ๑๑๕,๑๖๗ ครัวเรือน ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ต้องเผชิญปัญหาและได้รับความเดือนร้อนต่าง ๆ ทั้งด้านการผลิต รายได้ และคุณภาพชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนภัยธรรมชาติ ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเกษตรกรเป็นอย่างมาก ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำเป็นที่แต่ละหมู่บ้าน การเกษตรจะต้องมีข้อมูลที่ถูกต้อง มีแผนการพัฒนาการเกษตรเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่ดี และเหมาะสม ตลอดจนการเฝ้าระวัง และแจ้งเหตุภัยธรรมชาติเหตุการณ์ฉุกเฉินทางการเกษตรต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการที่จะได้ดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือได้อย่างทันต่อเหตุการณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการให้บริการแก่เกษตรกรในระดับพื้นที่ของหมู่บ้านมาโดยตลอด และมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๖ หน่วยงาน ที่ดำเนินงานด้านอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ในแต่ละสาขาที่หน่วยงานนั้น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยอยู่ภายใต้ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วย การบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๐ และในส่วนของการทำงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรกรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบาย ดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ซึ่งจังหวัดนครพนม มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑,๑๓๙ ราย เพื่อขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรในพื้นที่ ตลอดจนพัฒนา ศักยภาพอาสาสมัครเกษตรให้มีความรู้ ทักษะการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และการสร้างความเข้มแข็งอาสาสมัครเกษตรในทุกมิติ พร้อมทั้งสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร และสนับสนุนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๓.๒ เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร และเป็นเครือข่ายการทำงานในพื้นที่

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๔.๑ เป้าหมาย

อาสาสมัครเกษตร (อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน ๑๒๐ ราย

๔.๒ สถานที่ดำเนินการ

ครอบคลุม ๑๒ อำเภอ

๕. กิจกรรม/วิธีการดำเนินงาน

การส่งเสริมการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านของจังหวัดนครพนม มีงบประมาณ ๕๔,๒๐๐ บาท (ห้าหมื่นสี่พันสองร้อยบาทถ้วน) แบ่งออกเป็น ๒ กิจกรรม ดังนี้

๕.๑ ขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร งบประมาณ ๖,๒๐๐ บาท (หกพันสองร้อยบาทถ้วน)

ประชุมคณะกรรมการ

๑) ประชุมคณะกรรมการบริหารอาสาสมัครเกษตรจังหวัด (จังหวัด) จำนวน ๑๕ คน งบประมาณ ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน)

๒) ประชุมคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรจังหวัด (อกษจ.) (จังหวัด) จำนวน ๑๖ ราย งบประมาณ ๓,๒๐๐ บาท (สามพันสองร้อยบาทถ้วน)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วย การบริหารอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๓ ในรูปแบบของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่มีทั้งส่วนราชการและอาสาสมัครเกษตร ตั้งแต่ระดับส่วนกลางและจังหวัด เพื่อกำหนดนโยบาย แนวทางบูรณาการงาน การส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตร/อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และแต่งตั้งคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรจังหวัด ตลอดจนแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

๕.๒ ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตร งบประมาณ ๔๘,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นแปดพันบาทถ้วน) วิธีการดำเนินงาน ดังนี้

สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันดำเนินการวางแผนจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ แผนการถ่ายทอดความรู้ การจัดเวที และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เพื่อให้มีความรู้ และทักษะด้านต่างๆ และมีกระบวนการปฏิบัติงานตามโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้ง ประสานความช่วยเหลือ แก่เกษตรกรในหมู่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒.๑ จัดทำเวทีพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน งบประมาณ ๒๔,๐๐๐ บาท (สองหมื่นสี่พันบาทถ้วน)

คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) อำเภอละ ๑๐ ราย ที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติการเป็น Smart Farmer รวมจำนวน ๑๒๐ ราย เข้าร่วมเวทีพัฒนาศักยภาพ เพื่อวิเคราะห์ตนเอง และวางแผนการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร วางแผนการประเมินผลงานของ อกม. อบรมเพิ่มองค์ความรู้ เสริมสร้างความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตร ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตร การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร การติดตามสถานการณ์การสำรวจแปลงพยากรณ์ การปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและชุมชน ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ และสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารให้ชัดเจนตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงาน

๕.๒.๒ จัดทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน งบประมาณ ๒๔,๐๐๐ บาท (สองหมื่นสี่พันบาทถ้วน)

คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) อำเภอละ ๑๐ ราย ที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติการเป็น Smart Farmer รวมจำนวน ๑๒๐ ราย เข้าร่วมประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่ และภารกิจของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในการสนับสนุนงานด้านการเกษตร พร้อมทั้งวางแผนการปฏิบัติร่วมกับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตร การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร

การติดตามสถานการณ์การสำรวจแปลงพยากรณ์ การใช้เครื่องมือสื่อสารสมาร์ทโฟน และสร้างช่องทาง การติดต่อสื่อสารให้ชัดเจนระดับหมู่บ้าน ในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานในพื้นที่

หมายเหตุ : สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ทราบภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓๐ วัน หลังจากดำเนินกิจกรรมครบถ้วน

๖. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕									
	ต.ค. ๖๔	พ.ย. ๖๔	ธ.ค. ๖๔	ม.ค. ๖๕	ก.พ. ๖๕	มี.ค. ๖๕	เม.ย. ๖๕	พ.ค. ๖๕	มิ.ย. ๖๕	ก.ค. ๖๕	ส.ค. ๖๕	ก.ย. ๖๕	
๑ ขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร													
๑.๑ ประชุมคณะกรรมการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร จังหวัด								★					
๑.๒ ประชุมคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรจังหวัด						★							
๒ ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน													
๒.๑ จัดทำเวทีพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน				★									
๒.๒ จัดทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน					★								

๗. งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๕๔,๒๐๐ บาท (ห้าหมื่นสี่พันสองร้อยบาทถ้วน)

๗.๑ ประชุมคณะกรรมการ งบประมาณ ๖,๒๐๐ บาท (หกพันสองร้อยบาทถ้วน)

๑. ประชุมคณะกรรมการบริหารอาสาสมัครเกษตรจังหวัด งบประมาณ ๓,๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน) (จังหวัดเบิกจ่าย)

๒. ประชุมคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรจังหวัด งบประมาณ ๓,๒๐๐ บาท (สามพันสองร้อยบาทถ้วน) (จังหวัดเบิกจ่าย)

๗.๒ ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน งบประมาณ ๔๘,๐๐๐ บาท

๑. จัดเวทีพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน งบประมาณ ๒๔,๐๐๐ บาท (สองหมื่นสี่พันบาทถ้วน) (อำเภอเบิกจ่าย)

๒. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน งบประมาณ ๒๔,๐๐๐ บาท (สองหมื่นสี่พันบาทถ้วน) (อำเภอเบิกจ่าย)

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (Output)

๑. อาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๒๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้และให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน ๑๒๐ ราย ได้ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการพัฒนา สามารถปฏิบัติงานตามกระบวนการโครงสร้างการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร และเกิดการเชื่อมโยงงานอาสาสมัครเกษตร

๘.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. มีนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้การปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้ และมีองค์ความรู้ที่จำเป็นในการให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรได้รวดเร็วและทั่วถึง

๘.๓ ตัวชี้วัด

- **เชิงปริมาณ** ร้อยละ ๗๕ ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ได้รับการพัฒนาทักษะตามบทบาทหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- **เชิงคุณภาพ** อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และให้บริการช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงาน และเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ ในการพัฒนางานด้านการเกษตรในพื้นที่ พร้อมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายการปฏิบัติงาน ประสานความช่วยเหลือ เพื่อให้เกษตรกรได้รับการบริการที่รวดเร็วและทั่วถึง

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

นางเชาวณีย์ ศิริสาคร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๔๒-๕๑๑๒๗๖ E-mail: nakhonphanom@doae.go.th